

odlične osebe še v drug papir. Šele v 19. stoletju je začel knjigotržec v angleškem kopališču Brighton izdelovati kuverte.

V 17. stoletju se je moral podati oni, ki je hotel odposlati pismo v Pariz v ulico sv. Jakoba in plačati osebno potnino. Ime odpošiljatelja so vpisali v posebno knjigo. Francoski kralj je imel tedaj dve ljubici in jima je hotel skrivaj pisati, da bi ušel nadzorstvu kardinala Mazarina. Ker ni osebno plačal poštnine, mu je vrnila pošta pisma. Kralj se je pritožil v ostrih izrazih radi pomanjkljivosti pošte in grofica Longueville je prva svetovala, naj se prodajajo onim, ki pisma odpošiljajo oblati kot znamke. Na ta način je bila poštnina plačana naprej in odpošiljatelj se je moral samo potruditi na pošto, kjer je moral navesti svoje ime. Kmalu za oblati je sledila iznajdba prave pisemske znamke ter pisemskih nabiralnikov. Nedovoljena ljubezen francoskega kralja je znatno povspešila razvoj poštinih razmer.

*

Prvi dekl. tabor v Prekmurju

Ni imel prednikov, pa je bil tako veličasten, kakor imalokateri v Sloveniji. Dostojen je bil svojega visokega cilja: proslave efskega jubileja. Osnova njegova je bila religiozna, to med drugim posvedočuje 3000 svetih obhajil, ki se jih je v nedeljo in prejšnji dan, na Marijin praznik, prejelo v Črenšovcih. Na nedeljski tabor so prispele v tisočih mladenke iz celega Prekmurja, ni je bilo katoliške župnije v Slovenski Krajini, ki bi ne bila poslala v Črenšovce večjega ali manjšega števila mladenk. Prisle so tudi zastopnice krščanskih dekliskih organizacij iz Ljutomera, Sv. Križa in Veržaja, kojih prihod je zbudil med prekmurskimi tovarišicami veliko radost kot dokaz vzajemnosti med krščanskimi društvi to- in onstran Mure.

Program slavlja se je začel izvrševati ob 10. uri. Članica Marijine družbe Jerebič Agata je v prisrčnih besedah pozdravila govornika, ki sta dospela iz Maribora.

Ko je preč. g. kanonik Časl stopil na prižnico, je bila črenšovska cerkev, ki je največja v Prekmurju ter more sprejeti gotovo nad 5000 ljudi, nabito polna; veliko ljudi je moralo ostati zunaj. Škofijski voditelj Marijinih družb je z navdušenimi besedami proslavljal Marijo kot vzornico in zaščitnico mladine. Slovesno sveto mašo je daroval g. Jerič, dekan iz Dolnje Lendave. Med cerkvenim opravilom je padel blagodejni dež, katerega so ljudje z veseljem pozdravili radi velike suše, ki je zavladovala v Prekmurju. Posebno zadovoljivo je bilo opaziti na obrazih mladenk, kojih shod je prinesel dolgo in težko zaželjeni dež. Ker je dež padel naprej, ni bilo izvenccerkvenega zborovanja, marveč je predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec imel v cerkvi nagovor na mladino. Poudaril je veliki pomen Marijinega češčenja za mladinsko vzgojo, ki ne more prospevati brez vzvišenih idealov, kateri so oličeni v Materi božji. Naše kršč. mladinske organizacije so najjačja obramba zoper razširjenje pogubonosnega materializma, ki vodi v versko brezbržnost in v brezboštvo. Sv. Oče, ki s tako vztrajno in junaško vneto brani pravice in svobodo katoliških prosvetnih in vzgojnih društev, nam daje svetel zgled in krepko pobudo za požrtvovalno delo na polju krščanske prosvete. Prosveta, ki jo mi širimo zlasti med mladino, je narodna, slovenska, prošinjena z duhom jugoslovanskega bratstva. Popoldne je bil sestanek deklet v obširnem Domu, kjer je bilo veliko število mladenk gostoljubno pogostenih. Dr. Hohnjec se je zahvalil vsem krajevnim činiteljem, ki so pripomogli k temu, da je bil prvi dekliski tabor v Prekmurju tako sijajen. Nato naglašuje skladnost med delom naših prosvetnih organizacij in Katoliško akcijo, ki jo Sv. Oče tako nujno priporoča. Pojasnjuje mladenkam, kako je vsaki izmed njih mogoče delovati v smislu ciljev Katoliške akcije. Mladenka Plej Marička iz Črenšovcev se s krepkimi besedami zahvali vsem udeleženkam na hodu, zlasti govornikom. Voditelj prekmurskih Slovencev g. Klekl, ki se je največ trudil za sijajen potek dekliskega tabora, je pozdravil udeleženke in prireditelje ter nato prebral brzojavne pozdrave, ki so prispeli od raznih strani, med njimi tudi od Marijine družbe v Ljubljani. — Urednik »No-

vin« g. Kolenc govori v poljudnih besedah o nedostatkih, ki so danes razširjeni med ljudstvom, osebno med mladino, proti katerim je edino zdravilno sredstvo životvorno krščanstvo. Zaključek dekliskega tabora je bila Marijanska procesija, ki se je udeležilo več tisoč ljudi in ki je napravila nadvse veličasten vtis. V nedeljo so naše vrle prekmurske mladenke pokazale v Črenšovcih, kakšnega duha so in kakšnega srca.

*

DEKLETA V POSAVJU

Čim bolj se bliža čas dekliskega shoda v Rajhenburgu v nedeljo, 30. avgusta, tem večje je zanimanje deklet v Posavju za ta njihov shod. Vseposodi se vršijo priprave, da bo udeležba tem večja in shod tem veličastnejši. Gre za proslavo Marijinega jubileja, gre za mladinsko vzgojo, ožarjeno in oživljeno z našimi krščanskimi ideali. Ob 10. je cerkveni govor preč. kanonika ČASLA, škofijskega voditelja Marijinih družb. Na zborovanju zunaj cerkve po sv. maši bo govoril dr. HOHNJEC. Dekleta skrbite, da bo udeležba najobilnejša! Dobrodošla tudi sestre iz sosedne Kranjske!

*

Tabori naših fantov.

Št. Peter pri Mariboru. Fantje šentpeterski se pridno pripravljajo za tabor, ki se vrši v nedeljo, dne 30. avgusta. Pa menda tudi fantje iz drugih župnij ne zaostajajo za njimi. Spored fantovskega tabora je naslednji: ob 8. uri zjutraj odhod iz Maribora k Sv. Petru, zbirališče pri šolskih sestrah v Melju. Šentpeterčani gredo z godbo naproti do moje župnije. Nato odhod na Gerco, kjer bo ob pol 10. pridigoval č. g. prof. Živornik. Nato slovesna služba božja. Med mašo bo prepeval moški pevski zbor od Št. Janža na Dravskem polju. Takoj po službi božji odhod na zborovalni prostor pred župno cerkev. Na zborovanju govorijo: Jerebič Fr., podravnatelj Zadrufne gospodarske banke, dr. Jeraj in Geratich in zastopniki posameznih župnij. Popoldne ob dveh se večernice, nato pa športne tekme. Zmagovalci prejmejo lepa darila. Pri celi slovesnosti sodeluje tudi priznana šentpeterska banda pod vodstvom kapelnika Neuvirta. Torej fantje Slovenskih goric, Dravskega polja in iz Podravske doline na veselo svidenje v nedeljo, dne 30. avgusta.

Fr. Ks. Meško:

Njiva.

L

Kdaj ga je zmotil satan, da si je zaželel tisto njivo?

Resnično, Matija Petek sam ne bi mogel povedati, kdaj. Niti tedaj ne, ko ga je že minila pijanost pohlepa, ko je mislil na njivo že hladno, z nevoljo, in jo je ogledoval že z mrkim, sovražnim očesom. Saj se je tedaj v trenutkih, ko mu je vest govorila posebno glasno in neusmiljeno, sam vprašal zavzet in potrj: »Kdaj in kako me je vendar satan tako zmotil?»

Morda, kadar je gledal, kako jo Pintarič orje? Vsako leto je oral Korenu Pintarič, velik, močen kmet, pošteni, da v devetih vaseh ne takega. Nekoliko sklonjen je enakomerno, nekako težko, kakor bi se mu zemlja nog oprijemala in bi jih v se vlekla, stopal za oralom. Trdno je oklepal z močnimi rokama nalahko zaviti, od mnogege krepkega prijemanja obdrgnjeni, svetli plužnici. Z odločno roko in samozavestno je krmaril plug, ga potiskal v zemljo, da se je svetlo železo zarezovalo v celino kakor ostro brušen nož v hleb kruha. Ranjalo je brez usmiljenja

in globoko. Mogočne brazde so se valile od njega, kakor bi padale mrtve na stran. Lep prizor je bil ta resni, močni orač. Matija ga je gledal vsakikrat z zanimanjem in veseljem.

Morda ga je zmotil satan tedaj.

Ali takrat, ko se je pravkar zorana, nekoliko vlažna njiva kadila, kakor bi pod brazdami, pod temnimi grudami tlel neviden ogenj? Ko je iz nje puh-telo kakor lahki, prozorni oblaki kadila. Ko je ves zrak dehtel po topli, mehki vlagi — ali takrat?

Res, spominja se, da mu je tedaj včasih bilo, kakor bi ga iz kadečih se razorov in ogonov klicalo: »Pridi! Nasej me, da rodim, rodim!»

Ali takrat, ko je šel Koren za oračem in je z močno roko mogočno vihtel motiko ter tolkel največje grude, da se je potem laže vlačilo? Ali ko je s slamnato sejačo čez njivo korakal, s polnim prgiščem zajemal in enakomerno, z roko na široko zamahovaje sejal, sejal? Morda mu je ob tem mamljivem pogledu zasejal satan v srce prvo poželjivo misel: »Hej, ko bi stopal jaz takole po ti lepi solnčni in sočni njivi! In bi tako iz sejače zajemal in v puhtečo zemljo trosil in sejal, sejal!»

Resnica, tudi tega se spominja, da mu je ob teh mislih roka kdaj kar sama od sebe zamahnila, kakor da že res seje. Zazdelo se mu je tedaj, da se s sejanjem ne bi nikoli utrudil, nikoli se ga naveličal. Sejal

Prav je imel.

Konj in osel sta se pričkala, kdo izmed njiju je imenitnejša žival. Konj je seveda trdil, da je on in da je po celem svetu zelo priljubljena žival. Pa mu je osel odgovoril: »Tvoj ponos je upravičen. Prej ali slej bo avtomobil konja popolnoma izpodrinil — oslov bo pa vedno zadosti na svetu.»

Srečna ura. Sodniki »Kako se pišete?« — Obtoženec: »Ivan Vojškata« — Sodnik: »Koliko ste stari?« — Obtoženec: »Trideset let!« Sodnik: »O blagor mi! Zdaj vidim tridesetletno vojsko na svoje oči!«

Dobro zasohl. V črkalnici na kolodvoru

MLADENIŠKI TABOR pri Sv. Treh Kraljih v Slov. gor. se vrši prihodnjo nedeljo 23. avgusta po sledečem vzporedju: Do pol 10. ure pridejo mladeniči v procesijah in skupinah do župnijske cerkve Sv. Benedikta, odkoder gredo v veliki procesiji k romarski cerkvi Sv. Treh Kraljev. Ob 10. uri pridiguje č. g. Marko Krajnc, po sv. maši se vrši na prostoru pri cerkvi ali v dvorani veliko mladeniško zborovanje z govori č. g. Marka Krajnc, Mirka Geratiča in mladeničev. Ob pol 3. uri slovesne večernice, nato športne tekme in obhod. Tabor se vrši ob vsakem vremenu. Mladeniči Marijinih družb, fantovskih odsekov in drugi dobri mladeniči, pridite polnoštevilno! Tabor bo posvečen proslavi 1500 letnice efskega cerkvenega zbora in desetletnice vladanja našega kralja Aleksandra. Na veselo svidenje mladeniči iz lenarške dekanije in sosesčin!

Ne pozabite na fantovski tabor pri Sv. Juriju ob Ščavnici dne 23. avgusta! Govori en govornik iz Ljubljane in eden iz Maribora. S taborom je združena popoldanska lahkoatletika in športna prireditve.

Obiščite v obilnem številu tabor Katoliške akcije za moše in fante iz dekanij: Videm in Leskovec, ki se bo vršil v nedeljo, 23. avgusta na Trški gori nad Krškem.

*

Krščanska ženska zveza v Mariboru priredi dne 13. septembra romarski izlet v Ruše. Prijave se sprejemajo do 2. septembra.

Št. Peter pri Mariboru. V četrtek, dne 20. t. m. ob 7. uri zvečer se vrši skupna seja odbora prosvetnega društva »Skala« in odbora fantovskega krožka, in sicer v posojilniških prostorih.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 23. avgusta ob 15. uri zelo lepo ljudsko igro v štirih dejanjih »Prisega o polnočie«.

*

Raj v današnjih dneh.

Angleški dominijon (le pod nadvlado Anglije), južna Afrika, je ena od onih redkih pokrajin na tem povojnem svetu, ki ne pozna gospodarske krize.

Ta paradiž je danes žalibog zaprt tujcem za naselitev in ga je mogoče opazovati le od daleč.

Južna Afrika, dasiravno pod angleško nadvlado, poseda vlado kakor čisto samostojna država. Angleški guverner se ne zanima za notranje zadeve dežele, te prepusti parlamentu. V povdarek angleške nadoblasti prireja guverner po parkrat na leto s posebnimi slovesnostmi parade angleškega vojaštva. Kakor po drugod nista v južni Afriki vlada in parlament v istem mestu. Zastopniki naroda zborujejo v Kapstadtu, sedež vlade pa je Pretoria, ki je oddaljena 8 km od Johannesburga.

Komu bi presedal trušč evropskih in ameriških mest, za tega bi bila južna Afrika pravi raj. Z vso skrbjo gledajo tamkaj, da je prizanešeno živcem prebivalstva. Vsi kontrolni aparati za plin, vodo in elektriko so nameščeni pri vratih na vrt. Ob nedeljah in praznikih vlada po mestih občudovanja vreden mir. Predpoldne obiščejo ljudje cerkve, popoldne pa prebijejo doma v družini ali kje na izletu.

Poleg nedelje je tudi sredi nekake vrste praznik. Točno ob eni uri popoldne zaprejo urade, delavnice in trgovine. Pač pa so oprte trgovine ob petkih do 9. ure zvečer, da imajo delavci priliko za nakup, ker druge dni zapirajo trgovine ob 6. uri zvečer in delavec je pa na delu do petih. Četrtek je v južni Afriki posvečen vojaški vzgoji. Ker ne poznajo splošne vojaške obveznosti, se pripravljajo ter vežba mladina v obrambi domovine ob četrkih. Pol-drugo leto dela mladenič vojaške pohode, na katerih ga poučujejo razni oficirji in strokovnjaki.

Južna Afrika se veseli občega blagostanja. Socijalna zakonodaja dovoljuje brezposelnim dovoljeno podporo. Vsaka belokožna rodbina poseda svoj avtomobil, vsak črnc pa kolo. Veleindustrije ni nikjer. Industrijske izdelke uvažajo iz Evrope in Amerike. Izvažajo le tobak, poljedelske pridelke in

predvsem sadje. Pokrajina prideluje 160 sadnih vrst. Sadje je izredno ceno in stane velik zaboj banan komaj eno marko. Izvozne trdke so v južni Afriki neznane. Farmarji vozijo svoje pridelke v svojih tovornih avtomobilih naravnost v pristanišča, odkoder romajo po morju v London. Prodajno ceno zve farmer šele tedaj, ko je bila njegova roba prodana na londonskem trgu.

Davke plačujejo v južni Afriki le tisti, ki ima letnih 100.000 dohodkov.

*

Vprašanja in odgovori.

L. H. v D.

Sem 18 let star, ali že lahko dobim državno službo?

Odgovor:

Kot dnevničar že, sicer ne, posebno take ne, ki si jo vi želite.

H. D. v O.

Kolika je vrednost srebra brez zgodovinske vrednosti — torej na kg?

Odgovor:

Pišite na naslov Drago Tratnik, zlatar, Maribor, Orožnova ulica. On kupuje.

F. K. v Lj.

Ali se bodo škofovi gozdovi tudi razdelili?

Odgovor:

Ti gozdovi niso zasebna last kakor so ostala veleposestva, torej niso škofovi, ampak so za vzdrževanje škofije. Zato se ti gozdovi ne bodo razdelili.

K. A. v Sv. A.

Preko občinske ceste imam napeljeno vodo na svojo žago. Zato mora biti na tej cesti most. Ali ga moram jaz vzdrževati?

Odgovor:

Ko se je dovolilo speljati vodo čez občinsko cesto, je gotovo bil napravljen dogovor z občino. Ako ne, tedaj vam lahko občina prepove, če nečete mosta napraviti.

H. L. v Sv. P.

Ali ima oče, ki je dal državi sedem sinov, pa živi v velikem pomanjkanju, pravico do podpore?

se je zbralo nekaj pijancev, ki so čakali na vlak. Pride tudi dijak, hodi po sobi in se ne prestando ogleduje v zrcalu na steni. Nato mu reče eden od pijancev: »To ste pač zelo v samega sebe zaljubljeni, da se tako radi gledate v zrcalu?« Mirno odgovori dijak: »To ravno ne! V zrcalo pogledujem zato, da vsaj včasih vidim pametnega človeka pred seboj!«

Pri organistu. Zdravnik (na vratu obolelemu dečku): Rect, a! Deček molči. Zdravnik: »aaa! Oče (organist): »Gospod, to ni »aa, to je »ga!«

Zakonska popustljivost. Župnik (zakoncema, ki sta se sprla): »Ljuba moja, sporazu-

bi od jutra do večera in ne bi mislil ne na jed, ne na pijačo. Še v noč bi sejal, v pozno, pozno noč.

Mu je li zasejal takrat satan prvo drobno seme v srce? In iz njega je pognala kal grešnega pohlepa in je rasla in rasla, da se je bohotno razrasla v vse mišljenje in hotenje.

Prejšnjo jesen — tudi tega se še dobro spominja — ko je sejal Koren ozimino, že bolan, a je v njegovem srcu že vrtalo in grizlo poželenje po njivi, ga je gledal s srdom v srcu. Ko mu je sledil z očmi, kako je stopal čez njivo sključen, s trudnimi koraki, pokašljujoč, da se je moral zdaj ustaviti, si oddehniti in nanovo zajeti sape, si je govoril: »Glej ga, jetika mu je že vse moči izpila, izsesala mu že vso kri, smrt ga že za grlo drži, pa še dela in se vleče na njivi! Ah, da ima tako njivo! Jaz pa, ki sem tako zdrav, ki bi jo tako z lahkoto obdeloval, jaz je nimam!«

Glej, ni li bilo tisto drobčkano seme že drevo, ki so v njegovi senci že počivale vse njegove misli, vse skrite, zavistne, zlo želeče želje? Odkod pač tisto začudenje, ki ga ni pustilo vso zimo, kako da Koren še živi, da ga ni jetika že davno pobrala? »Ali ga drži na svetu samo ta njiva?«

V vseh mislih je bila njiva, njiva.

A kdaj je bila vsejana v srce prva grešna misel, manjša od gorčičnega zrna?

Vedi Bog, kdaj. Matija res pred samim Večnim sodnikom ne bi vedel povedati, kdaj.

Zbudil se je — se mu zdi — nekega jutra kar na lepem s to hudobno mislijo v srcu. Morda ni poskropil prejšnji večer postelje z žegnano vodo. Pa je prišel ponoči satan in je imel lahko delo. Spečemu, zahrbtno, kakor je že njegova grda navada, mu je vsejal zlo misel v srce.

Ko se je zjutraj zbudil, je nekaj časa še obležal. Zakaj čudno mu je bilo pri srcu, čudno od prečudnih sanj, ki jih je tisto noč sanjal. Ali jih je morda mislil bedé? In jih sedaj le dalje prede? In mu je srce zato tako nemirno?

Vedi Bog, kako je bilo. Ve samo to, da si je na koncu premišljevanja priznal: »Ni mogoče drugače. Ne bo prej miru, da Petrovo njivo dobim.«

A kako? Lahko je spočeta misel, cena stvar je beseda. A povej, kaj boš storil, kako jo boš dobil?

Kaj, če bi stopil k sosedu, rekel mu zlepa in prijateljski: »Sosed in prijatelj Peter, daj, prodaj mi njivo. Glej, tako in tako je z menoj. Moram jo imeti, ne bo prej pokoja. Dam ti zanj, kar zahtevaš.«

Pa ni bil spet satan, ki mu je tedaj ugovarjal? Naravnost zasramoval ga je.

»Imaš pač preveč denarja, he? Ga li nameravaš metati skozi okno, kaj? Pamet, pamet, Matija! Nikar ničesar ne donujaj! Bi bilo tako brez koristi. Saj veš,